

Вече си беше сложил името *divi filius*. Други го наричаха Август. В тоя точно ден обаче той правеше нещо нечувано: владетелят на Рим се преобличаше в бедняшки дрехи и прекарваше от зори до здрач в проситба из града. Лятното слънцестоене. Денят на храмовия празник на Фортуна, която той умилостивяваше по този начин. Пепел в косите, кал по лицето, дрехата – от зебло и задължително с качулка, за да може да скрие добре лицето си, което в Рим никак не беше безизвестно. Ставаше съвсем рано в просторната си къща на Палатинския хълм, която хитро беше изградена около храма на Аполон, та, излизайки от уютните си покои, той веднага се озоваваше пред портика на храма. Там лесно можеше да мине за някой бездомник, опитал да пренощува под каменната стряха, без да трябва да се чуди как да излезе незабелязан от прислугата през главния вход. Покрай Големия цирк се отправяше към Говеждия форум, където вече напълно можеше да се слее с тълпата търговци, роби, домашни слуги излезли на пазар, животни, войници и най-опасното – другите просяци, от които бягаше като от чума. Спускаше се и до Тиберинското пристанище, пълно с моряци, рибари и лодкари от всички националности в империята. Шумът и ароматите там бяха смесица, каквато рядко можеше да се види на друго място в света. Тоя точно ден още от рано сутринта духаше силен топъл вятър. „Време да си влюбен“ – мислеше си възрастният самодържец. Влюбените понякога му даваха по нещо за ядене, но иначе хората повече го пъдеха, присмиваха му се, а се случваше и да отнасе по някой камшик от целеустремени търговци, които се опитваха да разчистят улицата от отрепки при минаването на каруците си привечер. Когато реши, че един ден в годината ще излиза в града по този начин, вече беше събрал цялата власт в Рим, и за първи път, откакто Цезар беше убит, в империята отново имаше единовластие. Мина му през ум, че може да се отплати щедро на онези, които бяха показали благосклонност към него в този ден, а също и жестоко да накаже другите, които го бяха нагрубявали или дори удряли. Но тогава жертвата му към Фортуна нямаше да е истинска – нямаше да е изкарал един действителен ден като просяк, а просто щеше да е направил малко дворцово представление с елементи на преобличане. Всъщност Август не желаше никой да знае за тия негови похождения в Рим, искаше поне един за ден да види света такъв, какъвто го вижда най-презреният жител на града.

Късно тая вечер, докато пиеха вино с доверения му приятел и помощник, Агрипа, който тогава единствен беше посветен в тая негова чудатост, въпросът най-накрая се появи:

- Така и не разбрах какво печелиш от тоя ден навън?

- Всичко. Може би от него печеля повече от всеки друг ден в годината – каза и отпи от медната чаша. – Научавам се да ценя и малкото. Оная година, когато за първи път ми подхвърлиха дребни монети, отидох в пивницата на пристанището да хапна нещо и даже остана за чаша евтино вино след цял ден глад. По-хубаво угощение май не съм имал през живота си.

Двамата мъже се разсмяха.

- Така е. Ето, виждаш: не харча държавни пари за глупости. Ти сам знаеш колко храмове възстановихме само за една година и колко още други неща успяхме да построим. Рим беше тухлен – ще го оставим мраморен.

- Хм.

- Да. И освен това така никога не забравям как мислят хората.

- Виж, това в Рим е важно – съгласи се Агрипа. – И какво ново научи за тях?

- Нищо ново под слънцето, но така не забравям старото.

- А то е?

- Построй им нещо – и те ще те оставят да властваш. Освен това римляните смятат, че живеят в република. Така да е. Важно е кой ръководи фактически. Не ми трябва една титла. Това е отживелица.

Агрипа повдигна чашата пред устните си и я задържа въпросително:

- Пия за теб! Но не е това важното, което си научил в просешката кошуля, нали?

Август вдигна бокала си и допря ръба му до този на Агрипа. Виното и в двата съда се разклати, а владетелят на света не свали поглед от своя събеседник. Не каза нищо.